

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
менеджменту, економіки, статистики та цифрових
технологій
27 серпня 2024 року,
протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

27 серпня 2024 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування

РОЗРОБНИК

В.о. професорки кафедри менеджменту,
економіки, статистики та цифрових
технологій, докторка економічних наук,
професорка

_____ Лариса ФЕДОРИШИНА
26 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Деканеса факультету управління та
економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО
28 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

Освітньо-професійна програма «Бакалавр менеджменту»
Спеціальність 073 Менеджмент
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
(<https://univer.km.ua/pro-university/fakultety/fakultet-upravlinnya-ta-ekonomiky>)

Назва навчальної дисципліни	УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Федоришина Лариса Миколаївна (https://univer.km.ua/profile/fedoryshyna-larysa-mykolayivna), в.о. професорки кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій, докторка економічних наук, професорка.
Контактна інформація та науковий профіль викладача	I.fedoryshyna@univer.km.ua Профіль у наукових базах даних: Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57225086656 Web of Science: https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAU-3024-2021 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8852-0649 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&hl=uk&user=WsTPLc8AAAAJ&pagesize=80
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Управління витратами підприємств»: issg2i5. Електронна бібліотека: http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус № 2, пров. Володимирський, 12, кафедра: середа з 15.00 до 17.00. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою (l_fedoryshyna@univer.km.ua) та Viber у робочі дні з 9.00 до 17.00.

Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні компетентності: СК 1. Здатність визначати та описувати властивості і характеристики бізнес-середовища та бізнес-структур. СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності бізнес-структур, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища. СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту в управлінні бізнес-структурами.
Програмні результати навчання	ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

	ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. ПР 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.			
Місце дисципліни в логічній схемі	Вибіркова навчальна дисципліна, курс навчання – третій, семестр – п'ятий. Для успішного опанування дисципліни здобувачі повинні володіти знаннями з таких навчальних дисциплін, як: ЗПО 1. Економічна теорія, ППО 5. Мікроекономіка, П 2. Виробнича практика 1, ППО 10. Облік і аудит. Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін (освітніх компонент): ППО 20. Економіка і фінанси підприємства, ППО 26. Економічне обґрунтування управлінських рішень, П 3. Виробнича практика 2.			
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС / 90 годин, у тому числі самостійної роботи – 54 годин, лекційних – 18 годин, семінарських – 18 годин.			
Форма навчання	Денна.			
Тижневе навантаження	5 годин (2 год. аудиторних занять згідно з розкладом, 3 год. самостійної роботи).			
Мова викладання	Українська.			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Офлайн: лекції, семінарські заняття, консультації, залік. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
	2/2/6	Економічна суть, значення і завдання управління витратами	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Характеристика витрат, їх класифікація та структура	Тести, презентації, дискусійні питання, практичні завдання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Калькулювання собівартості як основа управління виробничими витратами підприємства	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Характеристика системи «витрати – обсяг – прибуток»	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 2,2 Семінарське заняття – 5 СРС – 3,0
	2/2/6	Формування витрат за місцями та центрами відповідальності	Тести, презентації, дискусійні питання, практичні завдання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0

	2/2/6	Сучасні підходи до управління витратами підприємства	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 3,0
	2/2/6	Системи і методи обліку затрат на виробництво та їх вплив на управління витратами	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Контроль витрат і стимулювання ресурсозбереження	Тести, презентації, дискусійні питання.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
	2/2/6	Методи цільового формування та структурного аналізу витрат підприємства	Тести, презентації, дискусійні питання, розв'язування задач.	Лекція – 1,1 Семінарське заняття – 5 СРС – 2,0
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Ахновська І.О., Болгов В.Є. Управління витратами : навч. посібник. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 156 с. 2. Давидович І.Є. Управління витратами : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 320 с. 3. Данилко В.К., Кушніренко О.М., Марченко К.С. Управління витратами : навч. посібник. Київ : Каравела, 2012. 216 с. 4. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами і витратами : навч. посібник / за ред. С.М. Іванюти. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2011. 320 с. 5. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г., Когут У.І. Управління витратами на підприємствах : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 244 с. 6. Матвеева Н.М., Славута О.І. Управління витратами : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с. 7. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління витратами : навч. посіб. Харків : ХНТУСГ, 2016. 198 с. 8. Тарасенко С.І. Управління витратами: навч. посіб. Кам'янське : ДДТУ, 2018. 304 с. 9. Череп А.В., Череп О.Г. Управління витратами підприємств : підручник. Запоріжжя : Мокшанов В.В., 2018. 425 с. 10. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами : навч. посіб. Харків, 2017. 166 с.			
Методи навчання та форми поточного контролю	<i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Управління витратами підприємств» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i> Під час лекційних занять застосовуються: 1)традиційний усний виклад змісту теми; 2)створення проблемних ситуацій; 3)слайдова презентація; 4)експрес-опитування, діалог, дискусія; 5)методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. На семінарських заняттях застосовуються: 1)дискусійне обговорення проблемних питань; 2)розгляд практичних завдань; 3)розв'язування задач; 4)методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. Поточний контроль знань з навчальної дисципліни може проводитися у			

	формах: 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) розгляд практичних завдань; 4) розв'язування задач.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20) (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta). Перескладання лекцій: виконання завдання за темою пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять: виконання тестових завдань, розв'язування задач, розміщених за кожною темою у Google класі «Управління витратами підприємств» (код приєднання: issg2i5).
Підсумковий контроль	Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Управління витратами підприємств» (у Google класі «Управління витратами підприємств» (код приєднання: issg2i5) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php).
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta).
Політика академічної доброчесності	Розділ «Етика, академічна доброчесність та антикорупційна політика» на сайті Університету (https://univer.km.ua/pro-universytet/etyka-akademichna-dobrochnist-ta-antykoriupciyna-polityka-0)
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://www.univer.km.ua/sites/default/files/Вакант%20пос/Акад%20доброч/Етичний_kodeks.pdf).
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.